

KULTUUR

1. Kes on need kaks kuju Rakvere teatri logol?

2. Selle tähtkuju peatäht kannab nime, mis tuleneb kreeka keelest ja otsetõlkes võiks kõlada "koerale eelnev". Taevamütoloogias ajab ta koos peremehe ja veel ühe sarnase kaaslasega taga Jänest. Mis tähtkuju?

3. Need mänguasjad ei ole mitte veel valmimisjärgus, vaid ongi oma lõplikul kujul, ilma näo ja nööpideta. Kelle jaoks selliseid valmistatakse?

4. Kuidas on läinud kinokunsti ajalukku 1896 aastal valminud 7-minutiline film "Le coucher de la mariée". Näete ka üht kaadrit filmist.

5. Filminduses nimetatakse selleks süžeed käivitavat võtet, millega kõik tegelased pannakse otsima midagi, mis otsimise käigus võib lausa ära ununeda. Režissöör Alfred Hitchcock on selle asjaolu, mis motiveerib tegelaskujusid ohtlikult riskima millegi nimel, mida nad tingimata saada tahavad, kohta öelnud: "Pole tähtis, mis see on. Peaasi, et kõik tahavad seda." ning "...on tähtis ainult siis, kui seda peetakse tähtsaks, ja minu kui režissööri töö on panna teid arvama, et see on tähtis." Filmis "39 steps" on selleks motivaatoriks lennukimootori valem, filmis "Notorious" uraanimaak, filmis "North by Northwest" mikrofilmirull. Mis on selle Hitchcocki poolt populariseeritud motivaatori üldine nimetus?

GEOGRAAFIA

6. Millises maailma riigis on elaniku kohta kõige rohkem muuseume? Näiteks Itaaliat ületab see vapralt minevikku investeeriv riik koguni 100-kordselt.

7. Maailmas on 9 riiki, mis jagunevad osariikideks. Osariike on USA-l 50, Nigeerial 36, Mehhikol 31, Indial 28, Brasiilial 26, Venezuelal 23, Malaisial 13 ja veel kahel riigil, vastavalt 6 ja 4. Nimetage need kaks väikseima osariikide arvuga riiki.

8. Lääne-Eesti saarestik terminina on küllaltki hiline leiutus, mida hakati kasutama alles pärast Eesti Vabariigi loomist. Kuidas nimetati saarestikku enne? Seda nimetust pruugitakse mõnel pool tänani, kaasa arvatud endises Nõukogude Liidu ja praeguses Venemaa sõjaväes.

9. Saksa linn Nördlingen pakub silmailu keskaegse vanalinna poolest. Kuid peamine, miks seda vaatamas käiakse, on linna unikaalne asend. Siiski võib ka Eestis väljakaevatuna leida sellise asula. Mis teeb Nördlingeni asukoha unikaalseks?

10. Millisest piirkonnast on jutt?

Pindala: 7399,97 km²

Suurimad linnad: Bozen (tuntum on paralleelnimetus), Meran (tuntum on paralleelnimetus), Brixen, Leifers.

Kõrgeim tipp (3905m) - Ortler.

Praegu juhib piirkonda kuberner Arno Kompatscher parteist SVP.

Mis piirkond?

AKTUAALNE

11. Edgar Savisaar on juba poolteist aastat Tallinna linnapea kohalt kõrvaldatud. Kes on Tallinna linnapea kohusetäitja?

12. Kes on see mees, kes on raudselt veendunud, et maakera on 6000 aastat vana?

13. See 2004. aastast tegutsev death-metali ja grindcore stiili viljelev bänd sai laiemalt tuntuks 2013. aastal, kui Eesti Laulu võistlusel vahetult šokeeris popstaarlike Getter Jaani oma alaealisi fänne bändi looga "Kes on süüdi" (kusjuures ta ise seal ei laulnudki). Bändi eelmise aasta album "Antikeha" valiti Raadio2s aasta kodumaiseks metalalbumiks ja see kandideeris aasta metalalbumi kategoorias ka nädala eest toimunud Eesti Muusikaauhindadele. Mis bänd?

14. Kes või mis on mesenteer? Kui täpselt vastust ei tea, siis valdkonna eest 1p.

15. Millisest Eesti linnast on jutt?

- Seal avati 2016. aasta märtsis esimene avalik bitcoinide ostumüügi automaat;
- Seal tegutsenud kutseline teater jätkas 1949. aastast tegutsemist nimega Paide teater;
- 2004. aastal paigaldati selles linnas ühe hoone seinale maailmakuulsale kirjaniku lause: "Mai tänava nurgal juhtusin ma nägema kenakest vaatepilti. Politseinik lahutas kaklejaid: paksu rasvast orikat ja hulkuvat habemega sokku. See oli ka kõik, mida ma.... /selles linnas/ nägin."

- Linna aukodanikud (mittetäielik nimekirj):

· 2014 – Oskar Ida	· 1998 – Kristel Urm
· 2006 – Karin Taidre	· 1984 – Leonhard Kronk
· 2002 – Vilma Talberg	· 1974 – Karl Aru
· 1999 – Anatoli Paal	· 1939 – Konstantin Päts
· 1999 – Sergei Sovetnikov	

LOODUS

16. Seene *Serpula lacrymans* päriskodu on Himaalaja ja Kaukasuse mäestik, kuid kasvab ka Eestis. Viljakeha on liibuv, ümmargune, lihakas või nahkjas, algul kollaka või lillaka tooniga, valminult tumepruun. Iseloomulik on ka pindmine mütseel: kiuline või vatjas, valge, sellel kollakad või punakaslillakad, mõnikord hallikad laigud. Seeneväädid on tugevad, hallikad või tumepruunid, harunenud ja kuni 5 mm laiad, näha võib ka juhtseeneniite. Eosed on elliptilised, tihti neerukujulised, kollakaspruunid, 9–12 x 4,5–6 µm. Mis seen?

17. Selleks et nende olendite emased oleksid oranži värvi, peaks mõlemad X kromosoomid määrama oranži värvi, sest värvsuse geen just seal asub. See on väga haruldane. Seetõttu on võib öelda et peaaegu kõik need olendid on isased kui nad on oranžid. Kellest jutt?

18. Eesti fauna ainus hüpinklaste esindaja magab aastast 7-8 kuud, aga ka ärkvel olles võib temperatuuri langedes jalapealt magama jääda. Kui tema ülevalolekuperioodil langeb temperatuur alla 10 kraadi ta suikub - ning tihti ei vaevu isegi endale magamispaika otsima, vaid prantsatab teele. Mis loom?

19. Napoli on looduse poolt kõvasti pihtide vahele võetud, sest ühel pool Napolit asub Vesuuv, teisel pool aga Euroopa suurim vulkaan, mis kujutab endast 150 ruutkilomeetri suurust suhteliselt tasast maatumki, mis ulatub otsapidi ka mere alla ja kus asub mitu tosinat kraatrit. Viimati toimus seal väike purse 470 aastat tagasi. Teadlased usuvad, et supervulkaani ja Vesuuvi magmakambriid on ühendatud ning seetõttu võib sealne purse olla katastroofiline nii Itaalia kui kogu Euroopa jaoks. Spekuleeritakse, et selle 40 000 aasta tagune purse võis olla neandertallaste väljasuremise üheks põhjuseks. Mis vulkaan?

20. Kõik selle aine vees lahustuvad ühendid on mürgised. Vanad india arstid tundsid seda Sthavarana ja kasutasid seda mehelikkuse ergutamiseks. Sealt ka kreekakeelse nimetuse otsetõlge - maskuliinsus. Meega sissevõetult puhastas neelu, andis häälele erilist kauni kõla. Keskajal kasutati seda depileeriva vahendina. Salzburgis, Tirolis ja Steiermarkis usuti, et aine aitab noorust säilitada ja annab jõudu rasketel mäkketõusudel. mistõttu levis sealkandis teatud narkootikumina. Keskaegsetel joonistel kujutatakse seda ainet kavalilmse maona. Mis aine?

VARIA

21. Selle elukutse esimeses ametikirjelduses 1930. aastal tehti selle ameti pidajale kohustuseks teiste ülesannete seas tappa kärbseid, keerata üles kellasid ja puhastada soovijatel kingi. Tänapäeval nad seda kõike ei tee enam ammugi. Mis elukutsest käib jutt?

22. Munakloppija, flamingo, kurg, rüütel, balletijalg ja kalasaba – need on kõik ühel spordialal kasutatavad terminid. Mis sport?

23. Kes elab selles majas, mille hüüdnimeks on Number One Observatory Circle?

24. Mille logo?

25. Seda mängu mängitakse neljakesi 36-se kaardipakiga. Erinevalt bridžist pakutakse numbrit, mitte masti. Võitja on see, kes saab võetud tihides rohkem punkte. Tulemusi võivad iseloomustada terminid: üleküla ruutu, jänn, pokk ja karvane. Mis kaardimäng?

TEHNIKA

26. Mille samalaadsega on läinud Eesti tehnikaajalukku kaks Aleksandrit: 1920. aastal Aleksander Mikiver ja 1996. aastal Aleksander Kirm?

27. Eesti perefirma töötas välja uue LED-tehnoloogia filmivalgustite süsteemi, millega on saanud jala ukse vahele ka Hollywoodi. Selle firma valgustitega on tehtud näiteks uus tähesõdade film "Rogue One", aga ka "Iseseisvuspäev 2". Mis firma?

28. Elektritakso on väga iseloomuliku ja äratuntava kujundusega sõiduteenuse pakkuja. Mis automarki-mudelit see firma oma teenusepakkumisel kasutab?

29. Aastatel 1965-1975 toodeti Eestis üht instrumenti, mis oli esimene toleaeegses NSV Liidus tööstuslikult toodetud analoogne muusikariist. Loomulikult peeti seda oma tehnilise uuenduslikkuse tõttu parimaks taoliseks. Pilli konsultandiks oli helilooja Gennadi Podelski. Keskmiselt valmis neid 10-12 tükki kuus. 10 aasta jooksul jõuti valmistada 1790 eksemplari. Instrumendi disain ja tehniline lahendus põhinesid leiutaja enda poolt 1958. ja 1963. aastal loodud ainuexemplaridel, mis kandsid autori enda nime. Masstootmisesse läksid need instrumendid teise, valmistamiskohta sisaldava nime all ja kogu komplekt maksis 350 rubla. Mis instrumendiga on tegu?

30. Mille logo?

AJALUGU

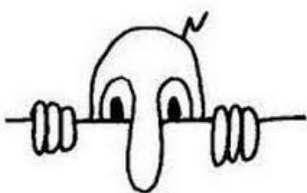
31. Hetiidi pealinna Hattuša väljakaevamistel tabas arheoloogide tõsine üllatus, sest kuristiku serval asuv linn oli kindlustatud väga omapäraselt: kõige tugevamad müürid asusid sõna otses mõttes niigi ligipääsmatu kalju poolses otsas, samas kui linna muu maailmaga ühendaval tasase maaga küljel müüre sisuliselt ei olnudki, enamgi veel, linnaesine tasandikki oli kaitse-eesmärkidel lausa üle sillutatud. Miks nii kummaline kaitsestrateegia?

32. See hüüdnime Läbinäritud Kāpaga Panter kandnud sõjamees on ajalukku läinud kui kõige suurema territooriumi vallutanud väejuht. Oma tähtsamad võidud sai ta Muhi (kirjapildis ka Mohi, Sajo), Kalka, Chu (Tšu), Liegnitzi (Legnica, Wahlstatti) lahinguis. Ta uuendas põhjalikult tolleaegset sõjapidamisviisi, tähtsustades eelluuret ja vägede manööverdamisvõimet, samuti kasutas edukalt piiramismasinaid tavalahingus. Tema nõ "firmamärgiks" oli mitte lihtsalt võit, vaid vastase vägede täielik hävitamine. Kes?

33. See eesti kultuuriloos väga tuntud nimi tekkis õigupoolest antiikaja oraatorite hüüdnimena, tähendades otsetõlkes kreeka keeles "kuldsuud". Nimena on teda kasutatud siiski harva, enamasti kirikutegelased, ilmalikest võiks kõige tuntud sellenimeline vast olla Mozart, kellele ristimisel see teise eesnimega kirja pandi, kuigi ise ta seda ei kasutanudki. Mis nimi?

34. Ta sündis uue kalendri järgi 13. märtsi 1889 Arkma külas Kabala vallas Pilistvere kihelkonnas. Õppis Pilistvere kihelkonnakoolis ja jätkas õpinguid Pärnu Poeglaste Gümnaasiumis. Poliitikaga hakkas tegelema läbi salaseltsi "Taim". Õppis Tarttu ülikoolis õigusteadust. Päts ja Teemant olid tema koolivennad. See tööerakondlane on olnud ka Eesti Vabariigi kohtuminister. Tema saatus on tihedalt seotud Arnold Jürgensi, Johannes Peistiku ja Aleksei Rüngaga. Tapal on temanimeline väljak. Kes?

35. See kiilaspäine ja suure ninaga USA härrasmees muutus eriti populaarseks Teise Maailmasõja ajal ning on üks legendaarsemaid graffiteid. Idanaabri analoog temale on "Здесь был Вася". Tema eelkäijaks on peetud Ühendkuningriigist pärit Chadi. Lisaks on tal mitu aliaast - Herbie, Overby, Flywheel, Private Snoops, The Jeep, Clem ja nii edasi. Ansambli Styx on temanimeline plaat. Mis nimega teda tuntakse?

ULME

36. Pildil olev mees võiks olla ulmekirjanduses enim mainitud eestlane. Just võiks, sest kuigi ENE/EE neljas köide nimetab teda rahvuselt eestlaseks, peetakse vägagi eestipärase nimega meest enamasti hoopis rootsi päritolu vene sõjaväelaseks, aga seda rootsi päritolugi annab Eestiga seostada – ühe legendi kohaselt on tegu XVIII sajandi lõpul Hiiumaalt Ukrainasse ümber asustatud rootslaste järeltulijaga. Umbes poolesajast alternatiivajalooteoses mainimist leidnud kindralleitnant oli viimane Koltšaki vägede ülemjuhataja ja ka valgete Idarinde viimane ülemjuhataja. Ta hukkus Siberi Jääretkena tuntud taandumisel. Kes?

37. Ta on Eesti Kirjanike Liidu ulmeseksiooni ninamees ja samuti Eesti Ulmeühingu praegune president. Tegelikult on Luua Metsakoolis õpetajaametit pidav mees on ulme kõrvalt avaldanud ka lasteraamatuid, luuletusi ja loodusfotoraamatu. Kes?

38. Seda Hollywoodi filmistaari peavad vandenõuteoreetikud surematuks, kuna ta näeb praegu sisuliselt samasugune välja kui karjääri algul. Ja pealegi on ajaloost teada veel hulk sama näoga mehi. Kellest on jutt? (piltidel Karl Suur 814, kunstnik Parmigianino 1530, hertsog Charles Lennox 1758, näitleja Paul Mounet 1875, näitleja ise)

39. Sarja peategelasi on neli, nende kehas on ühendatud bioloogilised koed ulmelise tehnoloogiaga ning nad elavad ja tegutsevad alati üheskoos ning kohas, mis on nende järgi ka nime saanud. Nende elukohaks oleval keskkonnas, teatud mõttes paralleelreaalsuses, kehtivad kummalised füüsikaseadused, mis erinevad mõnevõrra Maal esinevatest. Küborgid aitavad autonoomselt tegutsevad intelligentsed masinad. Peategelased jälgivad oma tehnoloogiat kasutades meie reaalsust, neil on raskusi selle mõistmisega, kuid see ei häiri neid vähimalgi määral. Sarja loojad on Anne Wood ja Andrew Davenport ning seda on toodetud aastatel 1997–2001 ja taas 2015–16 kokku 425 osa. Mis sarjast on jutt?

40. Millise ulmekirjanduses üsna tavalise tegevuse otsustasid Hiina võimud seaduslikult ära keelata hoolimata sellest, et seda tegevust pole võimalik sooritada ei tänapäeval ega ka mitte lähemas tulevikus? Stephen Hawking viis isegi läbi spetsiaalse näidiseksperimenti, tõestamaks selle mittesooritavust.

VASTUSED:

1. Kaduvikumehed Kadu ja Viku (modellid Üllar Saaremäe ja Indrek Saar)
2. Väike Peni (Peatäht Prooküon, kaaslane Suur peni)
3. Amishite lastele USA-s
4. Tegu on esimese erootilise filmiga.
5. MacGuffin.
6. Eesti
7. Austraalia ja Mikroneesia.
8. Moonsundi arhipelaag
9. Asub iidsetes meteoriidikraatris
10. Lõuna-Tirool
11. Taavi Aas
12. Mike Pence
13. Goresoerd
14. Äsjaavastatud uus organ, soolekese ehk soolekinnisti
15. Narva
16. Harilik majavamm
17. Kassid
18. Kasetriibik
19. Campi Flegrei (Põlevad Väljad).
20. Arseen
21. Stjuardess
22. Kujundujumine
23. USA asepresidendi residents
24. BENU apteegikett
25. Sasku
26. Vastavalt esimene Eesti Vabariigi ja esimene taastatud Eesti Vabariigi patent.
27. Digital Sputnik
28. Nissan Leaf
29. Elektronorel Retakord. Loodud Heino Kalmo poolt (ja kandsid algset nime Kalmokord). Valmistatud Punases RET-is.
30. Bluetooth
31. Hetiidi sõjaväe superrelv oli sõjavankrid
32. Subudai, Tšingis-khaani väejuht
33. Chrisostomus
34. Jüri Vilms
35. Kilroy või Kilroy was here.
36. Vladimir Kappel
37. Veiko Belials
38. Keanu Reeves
39. Teletupsud
40. Ajarännud